

UTÖKNING AV NATURRESERVATET MÅLASKOGSBERG I LJUNGBY KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att naturreservatet Målaskogsberg ska utökas med 64,9 ha och därmed totalt omfatta 126,2 ha. Gränsen för naturreservatet ska vara den gräns som anges i bifogad karta (bilaga 1).

Syftet med utökningen ska vara detsamma som för det befintliga naturreservatet. För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen att samma föreskrifter ska gälla för utökningen som för det befintliga naturreservatet. Föreskriften A 11 om förbud mot att jaga fågel, som gäller i det område som omfattas av tidigare beslut om utökning i ärende 511-7520-2001 daterat den 19 december 2003, ska gälla även i den utökning som nu beslutas. Föreskrifterna finns i bifogade beslut daterade den 20 januari 1975 med ärendenummer 11.121-2-1971 (bilaga 3) respektive den 19 december 2003 med ärendenummer 511-7520-2001 (bilaga 4).

Föreskrifterna hindrar inte:

- förvaltaren eller den som arbetar på förvaltarens uppdrag att utföra de åtgärder som framgår av angivna B-föreskrifter som behövs för reservatets vård eller uppföljning av bevarandestatus.
- akuta reparationsåtgärder på ledning. Träd som fallit eller grova grenar (över 20 cm) som kapats vid åtgärder ska inte tas bort utan flyttas inom naturreservatet.
- normalt underhåll av ledning och ledningsgata, samt borttagande eller ersättning av ledning. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen för att på bästa sätt ta hänsyn till växt- och djurlivet.
- normalt underhåll av vägområde. Träd som fallit eller grova grenar (över 20 cm) som kapats vid underhåll ska inte tas bort utan flyttas inom naturreservatet.
- övrig grävning i vägområde, t.ex. för nedgrävning av ledning. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen för att på bästa sätt ta hänsyn till växt- och djurlivet.
- åtgärder för att på banvallen underhålla, skylta, belägga och belysa för gång och cykel eller gräva ner ledningar samt underhålla och ersätta befintliga ledningar, diken och dagvattenanläggningar i och längs med banvallen. Samråd med Länsstyrelsen ska ske före arbetenas påbörjande.
- åtgärder för vetenskaplig undersökning som Länsstyrelsen i förväg skriftligt har lämnat tillstånd till.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan (bilaga 2) för hela reservatets långsiktiga vård.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Skälen för beslutet är områdets prioriterade bevarandevärden, naturtyperna silikatgräsmarker (6270), slåtterängar i låglandet (6510), nordlig ädellövskog (9020), näringsrik ekskog (9160), skogsbevuxen myr (91D0) samt friluftsliv. Utökningen av naturreservatet bedöms främja bevarandet av de utpekade värdena.

Naturreservatets högsta biologiska värden är knutna till ett starkt grönstenspåverkat område med ett odlingslandskap i centrum, omgivet av lövdominerade naturskogar. Utökningen av reservatet innebär att arealerna av de ingående naturtyperna inom reservatet ökar, vilket förbättrar förutsättningarna att bevara och utveckla områdets naturvärden. Utökningsområdet är delvis påverkat av skogsbruk och bevarandevärdena hotas av ett fortsatt brukande av skogen.

Att naturreservatet gränsar till ett annat reservat, Hässlebacken, med likartade naturtyper bidrar till att förstärka naturvärdena i bägge reservaten. Konnektiviteten mellan de skyddade områdena skapar förutsättningar att långsiktigt bevara naturvärden i ett större sammanhängande område utan fragmentering.

För att gynna de prioriterade bevarandevärdena behövs skötselåtgärder som möjliggörs i och med att beslut om naturreservat fattas. Skötselåtgärderna specificeras närmare i bilaga 2.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Länsstyrelsen fattade den 20 januari 1975 beslut om bildande av naturreservatet Målaskogsberg omfattande en areal om 38,6 ha (dnr 11.121-2-1971). 11,5 ha av området hade redan 1959 fridlysts som naturpark enligt dåvarande 13 § naturskyddslagen. Den 27 oktober 1987 fattades beslut om ny skötselplan för reservatet (dnr 11.131-8-1986). Reservatet utökades till totalt 61,3 ha och en ny skötselplan för den dåvarande utökningen togs fram den 19 december 2003 (dnr 511-7520-2001). I samband med den dåvarande utökningen beslutades att förskriften A11 skulle ha följande lydelse: *Det är förbjudet att jaga fågel* och att denna lydelse skulle gälla enbart i det dåvarande utökningsområdet. Hela det befintliga naturreservatet ingår i Natura 2000 inom området SE0320112 Målaskogsberg.

I augusti 2016 anmälde ägaren till fastigheten Ljungby Åbo 1:1 till Skogsstyrelsen två avverkningar i den norra delen av det nu aktuella utökningsområdet. Skogsstyrelsen konstaterade att delar av den avverkningsanmälda arealen hade höga naturvärden och registrerade ett naturvärdesobjekt i området. Detta ledde till att förhandlingar påbörjades med fastighetsägaren, vilka slutade med att staten inträngsersatte hela fastigheten så att området kunde utgöra en utökning av naturreservatet.

I juli 2017 utbjöds del av fastigheten Ljungby Hässlebacken 1:1 till försäljning och Naturvårdsverket förvärvade då denna. Den östra delen av fastigheten utgör en utökning av naturreservatet Målaskogsberg. Den västra delen av fastigheten utgör naturreservatet Hässlebacken enligt handlingar i ärende 511-6-2018.

För att komplettera reservatet med ytterligare värdekärnor, samt av arronderingsmässiga skäl, inleddes även förhandlingar med ägarna till fastigheterna Hollborna 1:7, Hollborna 1:16 och Åbo 1:2, vilka slutade med att staten inträngsersatte delar av dessa fastigheter för sammanlagd utökning av naturreservatet om 64,9 ha så att området nu omfattar totalt 126,2 ha.

ÄRENDETS BEREDNING

Förslaget till beslut och skötselplan skickades den 15 juni 2018 till sakägare som förelades att komma in med eventuella erinringar.

Myndigheter, ideella föreningar m.fl. har samtidigt lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget.

SYNPUNKTER PÅ FÖRSLAGET TILL BESLUT

Kronobergs Ornitologiska Förening ställer sig i allt väsentligt positiv till det föreslagna beslutet. Föreningen anser att Kronobergs måste ha ett tätt nät av stora naturreservat av olika beskaffenheter så att den biologiska mångfalden kan bevaras och helst stärkas. Att skapa ett större sammanhängande skyddat område genom naturreservaten i Hässlebacken och Målaskogsberg är mycket positivt.

Föreningen anser att jakt inte ska tillåtas inom reservatet. Jakt strider mot flera syften med reservatet. Under rubriken "Barnperspektivet" anges att området ska vara tillgängligt för barn och vuxna. Det är inte möjligt vid de tillfällen då jakt pågår. Jaktbefriade naturreservat är viktiga under de månader av året då jakt kan pågå var som helst. Den naturintresserade och motionerande människan vill känna sig säker på att inte hamna mitt i pågående jakt och ska då kunna söka sig till jaktbefriade naturreservat. Reservatet ska kunna ge besökarna positiva upplevelser av vacker natur, inte negativa som det riskerar att bli om jakt pågår vid besöket. Föreningen anser att jakt utgör en störning för djurlivet.

Föreningen anser att anläggning av stigar och rastplatser i naturreservaten ska göras så att nuvarande och eventuella framtida boplatser för störningskänsliga fågelarter inte störs. Om sådana anläggningar får en mindre bra placering försämras villkoren för dessa arter istället för motsatsen. Föreningen bidrar gärna med sina erfarenheter innan anläggningarnas utformning beslutas.

Ljungby Fågelklubb gratulerar till ett fantastiskt fint arbete i Målaskogstrakten. Föreningen framför att delar av skötselområde 4 bör lämnas till fri utveckling och att det bör få förekomma en del gran längs östra sidan av höjdryggen för att gynna järpe och grön sköldmossa.

Ljungby kommun ser positivt på utökningen av naturreservatet och skriver att det är lämpligt att öka andelen skyddad natur i kommunen. En strövstig som knyter samman Målaskogsberg och Hässlebacken bör anläggas. Det framgår inte tydligt av skötselplanen för Hässlebacken vilka områden som ska kopplas samman genom en strövstig. Om Hässlebacken ska kopplas samman med Målaskogsberg norr om Vislandavägen, förutsätter Ljungby kommun att passagen över Vislandavägen ordnas på ett trafiksäkert sätt för gångtrafikanter.

Kommunen förutsätter att banvallsledens utveckling, tillsyn och skötsel inte försvåras eller hindras av reservatsföreskrifterna.

Ett utökad område som är attraktivt för friluftsliv samt iordningställande för allmänheten i form av parkeringsplats och rastplatser ökar behovet av toaletter samt möjlighet till sophantering. Toaletter och sophantering skulle möjliggöra fler besökare samt att de stannar längre i området. Detta skulle lämpligen placeras i samband med parkerings- och rastplatser. Ljungby kommun anser att tillgång till toaletter och sophantering är nödvändigt för att säkerhetsställa att naturreservaten med omgivning inte drabbas av nedskräpning eller annan olägenhet.

Olle Arvidsson, boende i närområdet, framför att delar av skötselområde 3 växt igen över tid och att skötselplanen bör ändras så att allt sly kan röjas bort i området, att gläntor ska skapas samt att tillgängligheten för besökare bör förbättras.

E.ON Energidistribution AB framför att bolaget har flera mark- och luftledningar i området. Om marknivån under ledningen ändras måste kontakt tas med E.ON Elnät. E.ON förutsätter att befintliga elanläggningar kan bibehållas, att befintliga luftledningar kan bibehållas i oförändrat skick och att kontroll och skötsel kan utföras. Det innebär att reservatsföreskrifterna inte ska utgöra hinder för underhåll av ledningsgator, t ex röjning och fällning av farliga kanträd. Vid kabelfel är det nödvändigt med grävning i marken. För att kunna utföra nödvändig drift och underhåll av ledningarna är det en förutsättning att motordrivna maskiner kan framföras i, till och från ledningsgatan samt att schaktning/grävning får utföras även utanför vägar.

E.ON noterar att normalt underhåll på ledningarna ska kunna genomföras även efter att naturreservatet utökats. Normalt underhåll innefattar möjlighet att köra med maskiner till ledningen samt i ledningsgatan i händelse av störning eller annat reparationsarbete. E.ON Elnät måste vidare kunna utföra normal underhållsröjning. Därutöver ska enstaka, för ledningen, farliga träd utanför skogsgatan kunna tas bort. Om fällda träd enligt reservatsföreskrifterna ska kvarlämnas kan E.ON Elnät göra det under förutsättning att bolaget inte hålls ansvariga för skogsskyddet.

Enligt skötselplanen ska gran avverkas, om detta sker eller om andra träd avverkas invid eller under E.ON Elnäts kraftledningar gäller särskilda bestämmelser. Innan arbete i ledningsområdet påbörjas ska ledningsbevakning beställas samt utväxling av Elsäkerhetsföreskrifter (ESA) ske.

Om det i framtiden blir aktuellt med nyanslutning inom området, bör det framgå i reservatsföreskrifterna att utökningar av elnätet får tillståndsprövas när begäran av elanslutningar görs, eftersom E.ON Elnät har anslutningsplikt till den som begär en elanslutning.

E.ON Elnät förutsätter att hänsyn tas till ovanstående synpunkter samt att våra befintliga anläggningar kan vara kvar i sitt nuvarande läge, att åtgärder för drift och underhåll kan utföras vid behov, att tillträde med fordon och maskiner inte försvåras för våra befintliga anläggningar samt att E.ON Elnät inte drabbas av några kostnader till följd av bildandet av naturreservatet.

Trafikverket har inget att erinra mot de föreslagna föreskrifterna och undantagen till dessa då de inte bedöms utgöra hinder för drift och underhåll av de statliga vägarna i området.

LÄNSSTYRELSENS BEMÖTANDE AV INKOMNA SYNPUNKTER

Utifrån de synpunkter som framförts på beslut och skötselplan har ändringar och tillägg gjorts, i den mån de bedömts vara praktiskt genomförbara, rimliga i proportion till kostnaderna och förenliga med reservatets syfte.

Länsstyrelsen kommer att utreda placering och utformning av parkerings- och rastplatser samt stigar i området så att allmänhetens och de närboendes behov, säkerhet samt natur- och kulturmiljövärden tillgodoses. Länsstyrelsen uppför anordningar för friluftslivet i naturreservaten i mån av ekonomiska resurser. I första hand kommer befintliga anläggningar att fortsätta nyttjas.

Jakt på fågel är förbjuden i hela naturreservatet. All jakt är förbjuden i det ursprungliga reservatsområdet enligt Länsstyrelsens beslut den 20 januari 1975. Länsstyrelsen anser inte att tillåtande av jakt på övrigt jaktbart vilt i utökingsområdena strider mot reservatets syfte. Besökare kan vistas i de delar av reservat där jakt är förbjuden utan att påverkas av jakt året om.

Hänsyn till järpe i skötselområde 4 har förstärkts i skötselplanen.

Grön sköldmossa växer i huvudsak på död granved, men kan även förekomma på andra trädslag, t.ex. asp och tall. Arten är inte rödlistad, men populationen är bitvis liten och fragmenterad. Gran kommer fortsatt förekomma i naturreservatets sumpskogar och blandskogar (skötselområden 4 och 5). Inom skötselområde 3 bedöms bevarandevärdet av ädellövskog högre än grön sköldmossa och där är skötselplanen även fortsatt inriktad på att granskog ska ersättas av ädellövskog.

Luckor och gläntor får enligt skötselplanen skapas i skötselområde 3 och bildas också naturligt när större träd faller. I de delar av reservatet som betas hjälper djuren till att bibehålla naturligt uppkomna luckor. Hela reservatet får betas. Föryngring av yngre ädellövträd är viktig för att bibehålla kontinuitet i skogen, det är därför inte lämpligt att manuellt röja bort alla unga träd som föryngras när luckor uppstår. En balans mellan slutna partier och luckbildning, där föryngring kan uppstå, eftersträvas i bevarandemålet för skötselområde 3.

Föreskrifterna hindrar inte normalt underhåll av ledning och ledningsgata, akuta reparationsåtgärder eller ersättning av ledning. Samråd ska ske med Länsstyrelsen för att på bästa sätt ta hänsyn till växt- och djurlivet.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Området är en del av ett större område beläget på och intill en bergsrygg av hyperitdiabas, ”Målaskog-Långhult-Granhult”, som är av riksintresse för naturvården (objektnummer NRO 07009), enligt Naturvårdsverkets beslut 1988-09-19 och 2000-02-07. Områden av riksintresse för natur- och kulturmiljövård eller friluftsliv ska enligt hushållningsbestämmelserna i 3 kap. 6 § miljöbalken skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.

Den nordöstra delen av utökningsområdet har i länets naturvårdsprogram erhållit klass 2 i en tregradig skala, där klass 1 innebär det högsta värdet. Kvarnbäcken och dess omgivande sumpskogar (östra delen av det aktuella området) har i länets våtmarksinventering (1987) klassats i den högsta klassen, klass 1, vilket betyder att den bedöms ha särskilt stora naturvärden. Inom den norra delen av utökningen finns ett område registrerat i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering som ett naturvärdesobjekt.

Den sydöstra delen av utökningen består även den av ett område längs Kvarnbäcken som ingår i naturvårdsprogrammets klass 2. Den östra delen av detta område ingår dessutom i våtmarksinventeringen inom klass 1. Utökningsområdet uppe på höjdryggen består till stor del av ungskogar med äldre överståndare av ädellövträd. I detta område finns stor utvecklingspotential att återskapa den typ av ädellövskog som finns i det befintliga naturreservatet samt söderut i Långhult. Skogen i Långhult utgör en av länets största oskyddade värdekärnor av ädellövskog. Utökningen binder samman ädellövskogen i Målaskogsberg och Långhult till en helhet som bidrar till förbättrade förutsättningar för fortlevnad och spridning av naturtypens arter.

Att utöka befintliga naturreservat är viktiga åtgärder eftersom större skyddade områden har bättre förutsättningar för att långsiktigt bevara ett rikt växt- och djurliv. Eftersom området angränsar naturreservatet Hässlebacken bidrar de två reservaten tillsammans till att förstärka naturvärdena i ett större område då skyddsbesluten skapar konnektivitet mellan likartade naturtyper. I det aktuella området kommer befintliga naturvärden att gynnas och nya att naturvärden skapas genom aktiva skötselåtgärder.

Bevarandet av naturvärdena går inte att förena med skogsbruk eller exploatering och ett långsiktigt skydd garanteras genom ett naturreservat. Utan ett beslut om utökning av naturreservatet riskerar de höga naturvärdena gå förlorade genom avverkning eller upphörd hävd i gräsmarker. Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om bevarandemålen uppfylls, i enlighet med fastställd skötselplan.

Beslutet följer regionala och nationella riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Utökningen av naturreservatet Målaskogsberg bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen ”Ett rikt odlingslandskap”, ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt- och djurliv”. Målen uppfylls genom att odlingslandskapet hävdas och att totalt 111,7 ha produktiv skogsmark nu undantas från skogsproduktion i naturreservatet.

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten. Utökningen är förenlig med miljöbalkens mål i 1 kap. 1 § och bestämmelserna om hushållning med mark och vatten i 3 och 4 kap. miljöbalken.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade

kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET EFTER UTÖKNINGEN

Naturreservatets namn	Målaskogsberg
NVR-id	2002385
Län	Kronoberg
Kommun	Ljungby
Natura 2000-område	SE0320112 Målaskogsberg
Distrikt	Ryssby
Gränser	Enligt karta, bilaga 1
Lägesbeskrivning	19 km öster om Ljungby
Centrumkoordinater	X: 401315, Y: 6284822
Kartblad Index 100 km	62E
Naturgeografisk region	SÖ Smålands skog-/sjörik slätt
Huvudsaklig objektkategori	Ä, Ädellövskog
IUCN-kategori	IV, Habitat/Artskyddsområde (Habitat/Species Management Area)
Fastigheter och ägarkategori	Hollborna 1:7 Ljungby kommun Hollborna 1:10 Naturvårdsverket Hollborna 1:16 Privat Målaskog 1:1 Privat Målaskog 1:9 Ryssby församling Åbo 1:1 Privat Åbo 1:2 Ljungby kommun
Servitut/rättigheter/ samfälligheter	Enligt bilaga 5
Sakägare	Enligt bilaga 6
Areal	Totalareal 126,2 ha, varav 125,3 ha land och 0,9 ha vatten
Förvaltare	Länsstyrelsen i Kronobergs län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Naturreseptat består efter utökningen av ett större grönstenspåverkat område med en berggrund av hyperitdiabas som har höga naturvärden knutna till både odlingslandskap och skog. Den östra gränsen består dessutom av ett värdefullt limniskt objekt, Kvarnbäcken (en del av Lilla Helge å), som förbinder sjön Tjurken i norr med Möckeln längre söderut. Området gränsar till naturreseptatet Hässlebacken som består av betesmarker och skogar i sydväst.

Odlingslandskapet i det befintliga resevatet består av slätterängar, betesmarker och betade ädellövskogar som årligen lockar stora mängder besökare. Tillsammans med omgivande lövskogar är området känt som ”blomsterberget i Sunnerbo”.

Naturreseptatets ädellövskogar är i huvudsak koncentrerade till höjdryggen av hyperitdiabas samt till dess bägge sluttningar. Både det befintliga resevatet och utökningsområdet innehåller utvecklingsmark där gran ska avverkas för att ge plats åt ytterligare områden med ädla lövträd. Nedanför höjdryggens bägge sluttningar ligger stora partier sumpskog, vilka längs resevatets östra gräns övergår i en strandäng längs Kvarnbäcken.

På fastmarksholmar i sumpskogen samt i resevatets norra och södra ändar finns barrdominerade skogar på mark som inte är lika starkt grönstenspåverkad. Målet för dessa områden är att gynna löv och tall för att förstärka naturvärdena och gynna mångfalden i resevatet som helhet.

FÖRORDNANDE OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) jämfört med 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar från detta förordnande införas i Post- och Inrikes Tidningar och i ortstidningen Smälänningen.

Delgivningen ska anses ha skett två veckor efter dagen för detta beslut, förutsatt att kungörelsen inom 10 dagar från beslutet införts i ovan nämnda tidningar.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se/kronoberg

ÖVERKLAGAN

Detta beslut kan överklagas av den som beslutet angår (16:12 § miljöbalken) genom skrivelse till regeringen. Överklagandet ska dock skickas in per e-post till kronoberg@lansstyrelsen.se eller per post till Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 VÄXJÖ. Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet senast den 2 januari 2019, annars kan inte regeringen pröva överklagandet.

Överklagandet ska innehålla följande:

- hänvisning till detta beslut, dnr 511-42-2017
- vad som ska ändras och varför
- namnteckning, namnförtydligande och adressuppgifter

- eventuella handlingar som stöder överklagandet.

BESLUTANDE

Beslut i ärendet har fattats av länsrådet Anders Flanking.

I handläggningen av ärendet, i vilket naturskyddshandläggaren Love Eriksen varit föredragande, har även miljöjuristen Henrik Skanert, enhetschefen Martin Sjödahl, funktionschefen Elisabet Ardö, naturvårdshandläggaren Sara Lamme samt kulturmiljöhandläggaren Martin Karlsson deltagit.

Anders Flanking
Länsråd

Love Eriksen
Naturskyddshandläggare

BILAGOR

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Beslut om bildande av naturreservatet Målaskogsberg den 20 januari 1975 med ärendenummer 11.121-2-1971
4. Beslut om utökning av naturreservatet Målaskogsberg den 19 december 2003 med ärendenummer 511-7520-2001
5. Servitut/rättigheter/samfälligheter
6. Sakägarförteckning och sändlista
7. Miljöbalkens regler om naturreservat
8. Överklagandehänvisning

Karta till beslut om utökning av naturreservatet Målaskogsberg i Ljungby kommun

- Utökningsområde
- Befintlig parkeringsplats
- Befintlig strövstig
- Befintligt naturreservat

© Länsstyrelsen, Lantmäteriet

0 187,5 375
m

